

Zápis z 10. zasedání Rady pro koordinaci Polytematického strukturovaného hesláře (PSH) z dne 8.12.2009

Přítomni:

Ing. Martin Svoboda (ředitel NTK, předseda Rady), PhDr. Milada Píšková (NTK), PhDr. Radka Římanová (NTK), Mgr. Kateřina Kamrádková (NTK), Bc. Kristýna Kožuchová (NTK), Bc. Ctibor Škuta (NTK), Ing. Miloslav Nič, PhD. (VŠCHT), Mgr. Marie Balíková (NK ČR), Mgr. Linda Jansová (ÚISK FF UK), PhDr. Josef Schwarz, Mgr. Štěpánka Žižková (NTK), Bc. Jindřich Mynarz (NTK), Ilona Poláčková (ČVUT)

Omluveni:

Mgr. Klára Havlíčková (ÚISK FF UK)

Zasedání Rady pro koordinaci Polytematického strukturovaného hesláře (PSH) zahájila Bc. Kristýna Kožuchová, pracovnice referátu PSH. Byly zde prezentovány výsledky činnosti od minulého zasedání Rady pro koordinaci Polytematického strukturovaného hesláře, které se konalo 9. 12. 2008. . Dále byl přednesen plán na rok 2010.

Mezi hlavní činnosti referátu PSH patřilo:

- zlepšování povědomí o PSH mezi knihovníky a běžnými uživateli
- editace pole 653 (pole pro volně tvořený termín)
- uvolnění PSH pod licencí Creative Commons
- vytvoření webového formuláře pro návrh nového hesla PSH

Poté vystoupil Jindřich Mynarz, pracovník Oddělení rozvoje elektronických služeb, který přiblížil činnosti, kterými se podílel na rozvoji Polytematického strukturovaného hesláře za uplynulé období.

- vytvoření grafického zobrazení stromové struktury PSH, které se v současné době nachází na stránkách PSH pod odkazem „PROHLÍŽENÍ HESLÁŘE“
- implementace dat PSH do zápisu XML ve formátu SKOS, v němž je nyní PSH volně dostupný pod licencí Creative Commons (ke stažení na stránkách PSH)
- vytvoření nástroje pro sémantický popis dokumentů pomocí hesel PSH pro osoby publikující na webu (úryvky metadat pro každé heslo PSH ve formátu Dublin Core a Common Tag)

Dále poukázal na možnosti automatické indexace dokumentů s využitím Polytematického strukturovaného hesláře. K těmto účelům byly použity volně dostupné nástroje v podobě modulu BibClassify CDS Invenio (statistická analýza textu) a Maui indexer (pokročilá analýza přirozeného jazyka).

Poté se ke slovu vrátila Kristýna Kožuchová, která seznámila přítomné s propagací PSH v médiích a na seminářích za uplynulý rok. Do této kategorie spadají články publikované v časopisech Čtenář a Ikaros a příspěvky na Knowledge Engineering Group (VŠE Praha) a Semináři ke zpřístupňování šedé literatury (VUT Brno).

Následně byl přednesen návrh činností Odboru projektů a inovací a referátu PSH na rok 2010:

- pokračující propagace PSH v médiích a na veřejných akcích
- grafické zobrazení možnosti využití PSH v katalogu Národní technické knihovny
- vyhledání nových možnosti revize a aktualizace PSH
- uspořádání semináře/workshopu o možnostech využití PSH
- vytvoření webové aplikace (formuláře) pro generování XMP včetně hesel PSH

Po prezentaci byli vyzváni členové Rady pro koordinaci PSH, aby vystoupili se svými příspěvky, které byly v průběhu zasedání komentovány ostatními členy Rady pro koordinaci PSH.

PhDr. Milada Píšková hovořila o problematice revize PSH s využitím pole 653 (pole pro volně tvořený termín). Toto pole by mohlo být využito jako návrh pro zařazení nového hesla PSH nebo také pro aktualizaci hesel dnes již zastaralých. Je však velmi důležité dbát na to, aby do hesláře nebyla zařazována hesla příliš specifická. Dále také upozornila na různou propracovanost hesláře v jednotlivých oborech, která při revizi musí být brána v úvahu.

Mgr. Marie Balíková hovořila o věcných autoritách v prostředí Webu 2.0. Dále se zmínila o možnostech jejich využití nejen v knihovnách, ale i příbuzných paměťových institucích.

Ilona Poláčková ve svém příspěvku seznámila zúčastněné s využitím PSH v knihovně Českého vysokého učení technického a možnostmi prohlížení a využívání hesel PSH zdejšími studenty. Dále také ocenila možnost návrhu nového hesla prostřednictvím webového formuláře.

Ing. Martin Svoboda, ředitel NTK, hovořil o roli hesláře jako nástroje sloužícího běžným uživatelům knihovny. Primárně kladl důraz na analýzu dotazů používaných uživateli při vyhledávání v katalogu NTK. Jako velmi důležitou vidí především implementaci do vyhledávacích systémů. V závěru svého příspěvku ocenil rozvoj PSH po stránce technické i obsahové.

Mgr. Linda Skolková navrhla prezentovat PSH v internetově orientovaných periodikách, jejichž uživatelé by PSH s jeho dovednostmi (vkládání metadat) aktivně využívali. Mohlo by se tedy jednat o servery zabývající se publikováním na internetu a internetem obecně.

Ing. Miloslav Nič, PhD. hovořil o problému sjednocení terminologie používané v různých vědních oborech. Dále navrhnul využít PSH k doporučování podobných titulů v daném kontextu. Vyhledávání v katalogu NTK by podle něj mohlo být nabízeno spřízněným institucím pro zobrazení jeho výsledku v systému NTK. To by mohlo být propojeno s výsledky hledání pomocí služby Google a na Wikipedii.

PhDr. Josef Schwarz by navrhoval viditelnější integraci návrhu nového hesla do „Prohlížení PSH“. Ideálně by se dané pole mělo nacházet u každého hesla tak, aby uživatel nemusel opouštět aktuální záznam. Hierarchie PSH by se podle něj měla využít k sémantickému provázání nadřazených a podřazených titulů při vyhledávání v katalogu NTK.

V roce 2010 by bylo možné do plánů činnosti zařadit ještě tyto úkoly, které vplynuly z diskuze:

- viditelnější integrace pole pro návrh nového hesla PSH
- sémantické rozšíření vyhledávání o nadřazené a podřazené dokumenty podle hierarchie PSH
- indexace dokumentů na základě využitelnosti

- možnosti automatické indexace pomocí hesel PSH

ZÁVĚR

Seznam úkolů pro rozvoj PSH v roce 2010 - výsledky práce budou prezentovány na radě PSH, která se bude konat v prosinci 2010:

1. Průběžně informovat o rozvoji PSH:
 - 1.1. internetová prezentace <http://www.techlib.cz/cs/katalogy-a-databaze/psh/>
 - 1.2. heslo PSH ve wikipedii - kontrola změn a aktualizace, minimálně 4x ročně
 - 1.3. články v odborných časopisech pro knihovny
 - 1.4. články v neknihovnických odborných časopisech
 - 1.5. prezentace na odborných konferencích
 - 1.6. e-mailová konference knihovna@cesnet.cz - zaslání minimálně jednoho informativního mailu o aktualitách
2. Revize deskriptorů a nedeskriptorů PSH (anglická verze + zpětná vazba indexace v NTK a dalších knihovnách)
3. Využití analýzy logu vyhledávání v katalogu NTK k rozvoji PSH
4. Vyšší integrace PSH do vyhledávání v katalogu NTK (Funkce „chci více“ - „chci méně“)
5. Seminář o PSH a jeho možnostech, cílová skupina - uživatelé PSH knihovnická i neknihovnické profese (do 30. 6. 2010)
6. V prosinci 2010 svolat Radu PSH v současném složení, jednání mimo členy Rady by měli být i spolupracovníci (např. VŠE-KEG, projekt NUŠL)

Rada pro koordinaci PSH souhlasí s plánem činnosti Oddělení speciálních služeb a PSH na rok 2010 a doporučuje zohlednit své návrhy na rozvoj PSH.

Četl: Ing. Martin Svoboda